

Wolkenluchten

Met veel interesse las ik het stuk over Hollandse Wolkenluchten in *Zenit* 9, waarin D. Schreuder helder een paar noodzakelijke voorwaarden voor fraaie wolkenluchten presenteert. De vraag rijst of deze voorwaarden ook voldoende zijn om het effect speciaal in Nederland te situeren. Dit is zeer lokaal-specifiek, terwijl meteorologische zônes zich juist kenmerken door grootschaligheid. Er lijkt iets te ontbreken.

Zelf geloof ik dat bij het toewijzen van het effect aan Holland, twee niet-genoemde factoren een sleutelrol spelen. Dit zijn de vlakheid van het Nederlandse landschap en de monotoonheid van het (polder)landschap. De eerste factor zorgt ervoor dat het onderste stukje wolkenlucht nabij de horizon zichtbaar wordt, waarin de cumuluswolken zich door het coulisse-effect op hun fraaist vertonen. De tweede factor zorgt ervoor dat ons oog onwillekeurig van het saaie landschap naar de wolkenlucht erboven wordt getrokken. Naar mijn mening is het vooral deze tweede factor die verantwoordelijk is geweest voor het ontstaan van een specifieke reputatie van Holland op het gebied van wolkenluchten.

In 2002 hebben de cineasten Peter-Rim de Kroon en Maarten de Kroon over dit onderwerp een documentaire gemaakt (zie <http://www.hollandslicht.nl>) waarin mythe en werkelijkheid onderzocht worden. Deze film – ‘Hollands Licht’ – is in 2003 bekroond met het Gouden Kalf voor de beste Nederlandse documentaire.

G.P. Können